

Lina INČIURAITĖ-NOREIKIENĖ

Vytauto Didžiojo universitetas

Bonifacas STUNDŽIA

*Vilniaus universitetas***DĖL DABARTINĖS LIETUVIŲ KALBOS SKOLINTŲ
DAIKTAVARDŽIŲ SU PRIESAGA *-acij-a* DARYBINĖS
INTERPRETACIJOS**On the derivational interpretation of borrowed nouns with the suffix *-acij-a*

Anotacija. Straipsnyje tiriami skolinti dabartinės lietuvių kalbos daiktavardžiai su priešaga *-acij-a*. Atlikus sinchroninį darybinį-morfologinį tyrimą paaiškėjo, kad galima skirti du šių daiktavardžių sluoksnius: 1) koreliaciniai dariniai (≈84%) ir 2) paprastieji žodžiai (≈16%), pvz., *damnifikacija*. Koreliacinius darinius sudaro 1a) priešagų vediniai (≈92%), pamatuoti morfonologiškai adaptuotų skolintų veiksmazodžių ar retai daiktavardžių – tiek darybiškai neskaidžių (*ador-acij-a* ← *ador-uo-ti*, *sufiks-acij-a* ← *sufiks-as*), tiek darybiškai skaidžių (*vakin-acij-a* ← *vakin-uo-ti* ← *vakin-a*), 1b) priešdėlių vediniai (≈3%), pvz., *koedukacija* ← *ko* + *edukacija*, 1c) neoklasikiniai dūriniai (≈5%) tiek su savarankišku pirmuoju dėmeniu (pvz., *euroobligacija* ← *eur-as* + *obligacija*), tiek nesavarankišku, pvz., *astronavigacija* ← *astro* + *navigacija*). Koreliaciniai priešagos *-acij-a* vediniai daugiausia remiasi hibridiniais veiksmazodžiais, adaptuotais su indigenia priešaga *-uo-ti*. Vedinių, kurie remiasi daiktavardžiais ar veiksmazodžiais, adaptuotais prijungiant indigenią priešagą *-in-ti*, pasitaiko retai.

Raktažodžiai: lietuvių kalba; materialusis skolinys; priešaginis skolinys; koreliacinis darinys; koreliacinis vedinys; hibridinis veiksmazodis; morfonologinė adaptacija; darybiškai neskaidus veiksmazodis / daiktavardis; darybiškai skaidus veiksmazodis / daiktavardis.

* Straipsnyje aprašomam tyrimui finansavimą skyrė Lietuvos mokslo taryba (LMTLT), sutarties Nr. S-PD-24-170. Šis tyrimas buvo pristatytas 9-ojoje tarptautinėje mokslinėje konferencijoje LEIC 2024, kuri vyko 2024 m. lapkričio 7–8 dienomis Vilniaus universitete.

Abstract. This article examines borrowed nouns with the suffix *-acij-a* in contemporary Lithuanian. A synchronic derivational-morphological analysis identifies two strata of borrowed nouns with this suffix: 1) correlative formations (ca. 84%) and 2) simplex words (ca. 16%), e.g., *damnifikacija* ‘damnification’. Correlative formations consist of 1a) suffixed derivatives (ca. 92%), derived from morphologically adapted, derivationally unanalyzable borrowed verbs or, less commonly, nouns (*ador-acij-a* ‘adoration’ ← *ador-uo-ti* ‘to adore’, *sufiks-acij-a* ‘suffixation’ ← *sufiks-as* ‘suffix’) and morphologically adapted, derivationally analyzable verbs or, rarely, nouns (*vakcin-acij-a* ‘vaccination’ ← *vakcin-uo-ti* ‘to vaccinate’ ← *vakcin-a* ‘vaccine’); 1b) prefixed derivatives (ca. 3%), e.g., *koeducacija* ‘coeducation’ ← *ko* ‘co’ + *educacija* ‘education’; 1c) neoclassical compounds (ca. 5%), both with a free first stem (e.g. *euroobligacija* ‘euroobligation’ ← *eur-as* ‘euro’ + *obligacija* ‘obligation’) and a bound first stem (e.g. *astronavigacija* ‘astronavigation’ ← *astro* ‘astro’ + *navigacija* ‘navigation’). Most correlative derivatives are derived from hybrid verbs adapted with the indigenous suffix *-uo-ti*, whereas derivatives from nouns or verbs adapted with the indigenous suffix *-in-ti* are rare.

Keywords: Lithuanian; material borrowing; suffixed borrowing; correlative formation; correlative derivative; hybrid verb; morphological adaptation; derivationally unanalyzable verb or noun; derivationally analyzable verb or noun.

1. Įvadas

Nemažai tirta materialijų skolinių adaptacija skirtingose kalbose (plg. Ralli 2016; Gardani et al. 2015; Haspelmath, Tadmor 2009; Wohlgemuth 2009; Matras, Sakel 2007 ir lit.). Šiuose tyrimuose daugiausia dėmesio skiriama tam, kaip materialieji skoliniai prisitaiko prie kalbos recipientės fonologinės ir ypač morfologinės sistemos. Pastaraisiais metais pasaulinėje lingvistikoje pastebimas vis didesnis susidomėjimas skolinių integravimu į kalbų žodžių darybos sistemas (plg. ten Hacken, Panocová 2020).

Šio tyrimo tikslas – remiantis sinchroninės žodžių darybos analizės principais ištirti materialijų skolinių, turinčių priesagą *-acij-a*, galimus darybos ryšius su skolintais bendrašakniais žodžiais dabartinėje lietuvių kalboje. Straipsnio tikslui pasiekti iškelti tokie uždaviniai: 1) apibrėžti, kas yra materialus skolinimasis, ir pagrįsti, kuo remiantis skiriamos dvi materialijų skolinių kategorijos; 2) iš Tarptautinių žodžių žodyno *Interleksis* (TŽŽ^e) išrinkti skolinius su priesaga *-acij-a*; 3) išanalizuoti, kiek yra darybiškai skaidžių ir neskaidžių skolinių, bei aptarti galimus jų tarpusavio darybos ryšius.

Pasak Yarono Matraso ir Jeanettės Sakel (2007), „Materialusis skolinimasis¹ – tai garsų ir reikšmių porų (paprastai leksemų, tiksliau, leksemų kamienų, bet kartais tik afiksų, o kartais galbūt ir ištisių frazių) skolinimasis“² (cituojama pagal Haspelmath 2009, 38). Kitais žodžiais tariant, materialieji skoliniai – tai elementai, perimti iš kalbų donorių, adaptuoti fonologiškai ir integruoti į kalbos recipientės gramatinę ir dažnai žodžių darybos sistemą. Pagal susidarančius darybinius ryšius skiriamos dvi materialijų skolinių kaip ir indigenių žodžių kategorijos: 1) paprastieji skoliniai (pvz., *centr-as*, *ciklas* TŽŽ^e), 2) skoliniai, kalboje funkcionuojantys kaip dariniai dėl santykių, susidariusių su skolintais bendrašakniais žodžiais, pvz., *segment-acij-a* ←³ *segment-uo-ti*, *depasyv-acij-a* ← *depasyv-in-ti*, *radij]o-technika* ← *radij-as* + *technik-a* (TŽŽ^e)⁴. Pastarieji skoliniai vadinami koreliaciniais dariniais, tarp kurių dažniausi yra vediniai (Inčiuraitė-Noreikienė 2022a, 150; Stundžia, Inčiuraitė-Noreikienė 2022, 241–242, plačiau apie koreliacinius vedinius žr. Urbutis ²2009, 292–293, plg. Marchand 1969, 218–219; apie iš kitų kalbų skolintus žodžius, kurie vėliau gali būti nagrinėjami kaip turintys afiksą, dar žr. Bauer 2006, 183). Aptartųjų koreliacinių *-acij-a* vedinių pamatiniai veiksmazodžiai, turintys indigenią priesagą *-uo-ti* (pvz., *segment-uo-ti*) ar *-in-ti* (pvz., *depasyv-in-ti*), laikomi hibridiniais žodžiais.

Materialieji skoliniai, nors ir perkelti paprastai iš kaimyninių kalbų donorių (pvz., *administr-acij-a* buvo adaptuotas remiantis r. *administracija*), gali funkcionuoti kaip dariniai dėl vartotojų suvokiamo jų ryšio su skolintais bendrašakniais žodžiais, šiuo atveju *administr-uo-ti*. Dabartinės lietuvių kalbos žodžių darybos tyrėjai tokius darinius įtraukia į žodžių darybos sistemos aprašą (žr. Urbutis 1965, 302t. ir kt.; 1978, 125t. ir kt.; ⁴2005, 99 ir kt.; ²2009 346 ir kt.; Keinys 1999, 41 ir kt.; Stundžia 2016, 3096; iš nau-

¹ Struktūrinis skolinimasis (ang. *Pattern borrowing*) reiškia sintaksinių, morfologinių ar semantinių modelių, pavyzdžiui, giminystės terminų sistemų perėmimą ar kopijavimą (Haspelmath 2009, 38–39).

² “Material borrowing refers to borrowing of sound-meaning pairs (generally lexemes, or more precisely lexeme stems, but sometimes just affixes, and occasionally perhaps entire phrases)” (Haspelmath 2009, 38).

³ Punktyrinė rodyklė žymi darybos ryšį tarp koreliacinio darinio ir pamatinio žodžio (-ių).

⁴ Straipsnyje čia ir kitur skolinių su priesaga *-acij-a* šaltinis yra TŽŽ^e, todėl jis toliau nebus nurodomas. Bendrašaknių pamatinių žodžių, kurių šiame žodyne nėra, šaltiniai bus nurodomi.

jesnių bandymų svarstyti minėtus ryšius plg.: Vaskelienė 2022; Inčiuraitė-Noreikienė 2022b; Stundžia, Inčiuraitė-Noreikienė 2022; Inčiuraitė-Noreikienė, Stundžia 2015; Inčiuraitė-Noreikienė 2017; Pakerys 2013–2014).

2. Duomenų aprašymas

Tiriamosios medžiagos šaltinis yra Tarptautinių žodžių žodynas *Interleksis* (TŽŽ^e, žr. Kinderys 2003⁵), kuriame yra pateikta daugiau kaip 20 000 skolinių. TŽŽ^e apima skolinius, kurių pirminės donorės gali būti anglų, prancūzų, graikų, lotynų, ispanų ir kt. kalbos. Žodyne apie skolinius pateikiama etimologinės ir semantinės informacijos.

Pagrindinis atrankos kriterijus – materialieji skoliniai su priesaga *-acij-a*. TŽŽ^e paieškos laukelyje panaudojus žvaigždutę (*) buvo gautas skolinių su *-acij-a* sąrašas. Iš viso buvo atrinkti 968 skolinti daiktavardžiai (žr. 1 lentelę).

Pagrindinis sunkumas, su kuriuo susidurta, tai pamatinių žodžių identifikavimas TŽŽ^e, *Dabartinės lietuvių kalbos žodyne* (DLKŽ^e), *Bendrinės lietuvių kalbos žodyne* (BLKŽ^e) ir *Lietuvių kalbos žodyne* (LKŽ^e). Dalis priesagos *-acij-a* daiktavardžių turi pamatinius žodžius, užfiksuotus minėtuose šaltiniuose (pvz., *civiliz-acij-a* ← *civiliz-uo-ti*), tačiau kitos dalies pamatinių žodžių rasti nepavyko. Siekiant nustatyti, ar egzistuoja numanomų vedinių pamatiniai veiksmažodžiai, buvo atliekama išsami paieška *Dabartinės lietuvių kalbos tekстыne* DLKT (1a), *Naujažodžių duomenyne* ND (1b), bei interneto vartosenoje IntV (1c), pvz.:

(1a) *permut-acij-a* ← *permut-uo-ti*. Jis perstatinėja atvirkštine tvarka, maino, keičia, permutuoja, kuria niekada nematytas beprasmes ląsteles arba tokias, kurios turi prasmes, priešingas teisingajai;

(1b) *kiborgiz-acij-a* ← *kiborgiz-uo-ti*. Mokslininkai provokatoriai kaip Rėjus Kurcevilas (Ray Kurzweil) arba Kevinas Vorvikas (Kevin Warwick) bando žmogų „kiborgizuoti“ – pasitelkę techniką tobulinti žmogų⁶;

⁵ Tyrimui pasirinktas būtent 2003 metų žodynas, nes, mūsų žiniomis, naujesnės žodyno versijos nėra prieinamos elektroniniu formatu. Šis formatas leidžia greitai ir tiksliai atrinkti skolinius su konkrečia priesaga. Vargu ar naujesni šaltiniai bei neseniai atsiradę skoliniai galėtų reikšmingiau pakeisti tyrimo išvadą. Bet kuriuo atveju vyraus koreliaciniai dariniai, iš kurių daugiausia bus priesagų vedinių. Tyrimą planuojama tęsti, o surinkus maksimalų skolinių su priesaga *-acija* kiekį, į šį klausimą bus atsakyta išsamiau.

⁶ <https://ekalba.lt/naujazodziai/transhumanistas,%20-%C4%97?i=ff1af770-ed29-4478-ba97-5c851fe17453>.

(1c) *darsonvaliz-acij-a* ← *darsonvaliz-uo-ti*. Norėdami išvengti plaukų slinkimo, trichologai rekomenduoja darsonvalizuoti galvos odą⁷.

3. Metodai

Pagrindinis metodas, kurį taikant nagrinėti materialieji skoliniai su priesaga *-acij-a* TŽŽ^e, yra sinchroninė žodžių darybos analizė. Pagrindinis šios analizės uždavinys – „žiūrėti, ar nagrinėjamas žodis savo forma ir reikšme remiasi kuriuo nors kitu sinchroniškai kalboje esančiu žodžiu (esančiais žodžiais)“ (Urbutis 1978, 66; ²2009, 82). Formalus ir semantinis vieno žodžio rėmimasis kitu vadinamas darybos opozicija. Pasak Urbutio (1978, 66; ²2009, 81–116), tai esminis darybos santykis ir sinchroninės žodžių darybos analizės išeities taškas.

Tyrime taip pat taikyti lyginamasis, analitinis ir aprašomasis metodai. Lyginamuoju metodu siekiama palyginti priesagų vediniais laikytinų skolintų daiktavardžių panašumus ir skirtumus. Remiantis aprašomuoju metodu pateikiama informacija apie skolintų daiktavardžių tarpusavio darybos ryšius. Analitiniu metodu siekiama išnagrinėti skolinių morfologinę struktūrą bei iš jos išplaukiančius galimus jų darybinius santykius.

4. Rezultatai

Atlikus sinchroninę darybinį-morfologinį skolinių su priesaga *-acija* (iš viso 968) tyrimą paaiškėjo, kad kiek daugiau nei 4/5 (816, ≈84%) tirtų žodžių yra koreliaciniai dariniai, kurių didžiąją dalį sudaro priesagų vediniai (752, ≈92%). Neoklasikinių dūrinių ir priešdėlių vedinių nustatyta atitinkamai ≈5% (42) ir ≈3% (22). Darybiškai neskaidūs paprastieji skoliniai sudaro apie šeštadalį (152, ≈16%) tiriamųjų žodžių (žr. 1 lentelę):

1 lentelė. Skoliniai pagal darybinį skaidumą ir darybos būdus

Darybos būdas	Skolinių skaičius			
1. Koreliaciniai dariniai:		816		≈84%
1.1. priesagų vediniai	752		≈92%	
1.2. priešdėlių vediniai	22		≈3%	
1.3. neoklasikiniai dūriniai	42		≈5%	
2. Paprastieji žodžiai		152		≈16%
Iš viso	816	968	100%	100%

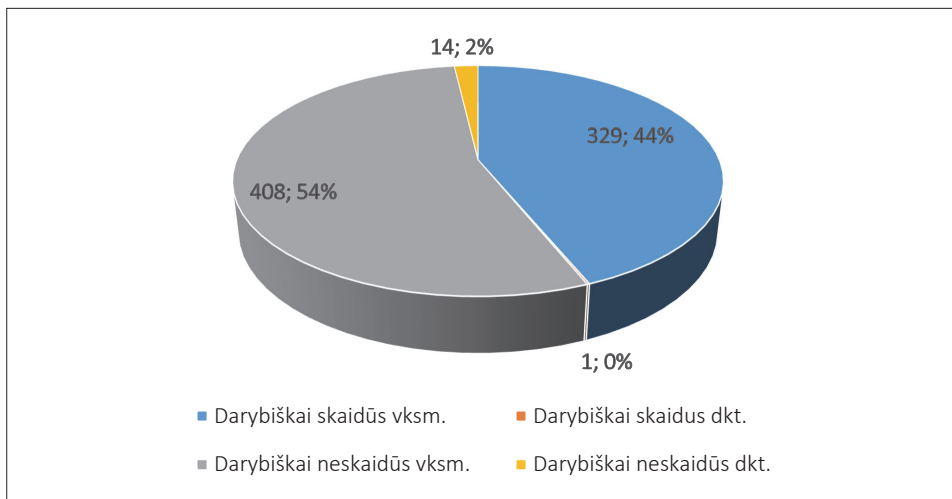
⁷ https://www.facebook.com/story.php/?story_fbid=114786614102682&id=104629531785057.

Darybos atžvilgiu aiškiausi yra koreliaciniai priesagos *-acij-a* vediniai, ypač pamatuoti veiksmažodžiais.

5. Rezultatų interpretacija

5.1. Koreliaciniai priesagų vediniai

Dauguma ($\approx 92\%$) koreliacinių priesagos *-acij-a* vedinių priklauso veiksmažodžių abstraktams⁸ ir yra darybiškai skaidrūs tiek formos, tiek turinio atžvilgiu. Iš 1-osios diagramos matyti, kad šių vedinių pamatiniai skoliniai veiksmažodžiai yra kone perpus arba 1) tik morfonologiškai adaptuoti, arba 2) morfonologiškai adaptuoti ir darybiškai skaidūs. Pamatinių daiktavardžių skaičius visai nežymus – apie 2 procentai (žr. 1 diagramą).

1 diagrama. Pamatinių žodžių darybinis skaidumas

5.1.1. Vediniai, pamatuoti darybiškai neskaidžiais skoliniais

Šiam kiek daugiau nei dešimtdaliu gausesniai tipui priklauso koreliaciniai priesagos *-acij-a* vediniai, pamatuoti morfonologiškai adaptuotais darybiškai neskaidžiais ($\approx 56\%$) skoliniais veiksmažodžiais ir retkarčiais daiktavar-

⁸ Plg. su dabartine lietuvių kalba: „Šią priesagą turi dauguma visų tų tarptautinių žodžių, kurie gali būti suvokiami kaip veiksmažodžių abstraktai“ (Urbutis 2005, 99).

džiais. Didžioji dalis (≈97%) šios priesagos koreliacinių vedinių pamatuoti morfonologiškai adaptuotais veiksmoždžiais pasitelkiant priesagą *-uo-ti*⁹ (2a):

- (2a) *ador-acij-a* ← *ador-uo-ti*, *degust-acij-a* ← *degust-uo-ti*, *kompens-acij-a* ← *kompens-uo-ti*; *amortiz-acij-a* ← *amortiz-uoti*, *eutrofiz-acij-a* ← *eutrofiz-uo-ti* (IntV)¹⁰, *generaliz-acij-a* ← *generaliz-uo-ti*; *asimili-acij-a* ← *asimili-uo-ti*, *cirkuli-acij-a* ← *cirkuli-uo-ti*, *kompili-acij-a* ← *kompili-uo-ti* (paskutiniai 3 atvejai su palatalizuotu kamienu¹¹).

Tarp koreliacinių *-acij-a* vedinių, pamatuotų bendrašakniais *-uo-ti* veiksmoždžiais, vartojama keletas žodžių, turinčių priesagos alomorfą *-uacij-a*, pvz. (2b):

- (2b) *evak-uacij-a* ← *evak-uo-ti*, *insin-uacij-a* ← *insin-uo-ti*, *akcent-uacij-a* ‘balso pakėlimas tariant žodį arba frazę’¹² ← *akcent-uo-ti* ‘kirčiuojamai, pabrėžiamai tarti’.

Toks alomorfas atsiranda dėl lietuvių kalboje vengiamo hiato (junginys *-u-uo-*, pvz., *¹³*evaku-uo-ti*, neįprastas¹⁴). Kitose kalbose alomorfo neprireikia, plg. ang. *evacu-ation* ← *evacu-ate*, la. *evaku-ācij-a* ← *evaku-ēt*, r. *évaku-acija* ← *évaku-irovat’*.

Morfonologiškai adaptuotais, bet darybiškai neskaidžiais daiktavardžiais pamatuotų koreliacinių *-acij-a* vedinių rasta labai nedaug, apie 2 procentai (2c):

⁹ Plg. su dabartine lietuvių kalba: „Priesagos *-acija* pamatiniais žodžiais eina veiksmoždžiai, turintys *-uoti*“ (Urbutis, l.c.).

¹⁰ *Ežerai smarkiai eutrofizuoti*. <https://oaji.net/articles/2023/1984-1674849524.pdf>.

¹¹ Minkštumo ženklas priskirtinas būtent pamatiniam kamienui, plg. pamatinius veiksmoždžius *imatrikuli-uo-ti*, *inhali-uoti*. Jei šioje pozicijoje priebalsis nebūtų minkštasis, tada pamatinio kamieno minkštinimas būtų priskiriamas veiksmoždžio priesagai (Urbutis 1978, 224; ²2009, 264, DLKG ⁴2006, 49; plg. Pakerys 2011, 272, išn. 4).

¹² Koreliaciniam vediniui *akcent-uacij-a* reikšmėmis ‘kirčių sistema; kirčių žymėjimas’ suponuotinas pamatinis žodis *akcent-as* ‘kirtis’, šaknyje taip pat neturintis *-u-*.

¹³ Čia ir toliau žvaigždute (*) žymimi peržiūrėtuose šaltiniuose nerasti žodžiai ir formos.

¹⁴ Tokių atvejų, tiesa, pasitaiko savų žodžių priešdėlio ir šaknies sandūroje, pvz.: *su-uosti*, *nu-uogauti*.

(2c) *afiks-acij-a* ← *afiks-as*, *aliment-acij-a* ← *aliment-ai*, *jot-acij-a* ← *jot-as*¹⁵.

Tarp šių vedinių galimas ir išplėstinis priesagos alomorfas *-izacij-a* (2d):

(2d) *bastard-izacij-a* ← *bastard-as*, *franklin-izacij-a* ← *Franklin-as*, *kaolin-izacij-a* ← *kaolin-as*.

Turint galvoje dominuojantį *-acij-a* skolinių santykį su bendrašakniais *-uo-ti* veiksmažodžiais, nebūtų keista, jei vartosenoje 2c ir 2d atvejais atsirastų **afiks-uo-ti*, **bastardiz-uo-ti*, **frankliniz-uo-ti*, **kaoliniz-uo-ti* ir pan. ar tokių veiksmažodžių dalyvinių formų, pvz.: **kaoliniz-uot-as*, *-a*. Tada ir vardažodinės darybos bei alomorfo *-izuo-ti* nereikėtų suponuoti.

Pasitaikė keletas priesagos *-acij-a* vedinių, dažniau pamatuotų ne asmenuojamomis, o linksniuojamomis dalyvinėmis (2e) ar padalyvinėmis (2f) veiksmažodžio formomis:

- (2e) *dekortik-acij-a*. *Dekortikuotas kanapių pluoštas – gaunamas mechaniniu būdu (be mirkymo) kanapių karninę dalį atskiriant nuo stiebų medienos* (IntV)¹⁶;
depriv-acij-a. *Empirinis radinys, kad kaimuose gyvenančios šeimos, pasak apklausos duomenų, nesijaučia deprivuotos, paliktos be dėmesio modernios socialinės politikos požiūriu yra palankus*¹⁷ (IntV);
- (2f) *desik-acij-a*. *Desikuojant patiriami sėklų derliaus nuostoliai, todėl ši priemonė rekomenduojama naudoti tik tuomet, kai rapsų pasėlis labai nevienodai bręsta ir gausu piktžolių*¹⁸ (IntV).

¹⁵ TŽŽ^e kaip susijusį žodį nurodo daiktavardį *jota* (DLKŽ^e yra *jotas* ‘tokia graikų raidė’). Lietuvių kalbos žodynuose veiksmažodis *jotuoti* nėra vartojamas. LKŽ^e galima aptikti sangražinį veiksmažodį *jotuotis* reikšme ‘versti, jausti’, tačiau tai savas žodis, neturintis nieko bendro su *jotacija*, t. y. garso „j“ ar „i“ atsiradimu prieš balsį po pauzės arba po kt. balsio. Dalyvinė forma *jotuojamas* pavartota V. L a b u č i o (1993): *Daukšių apylinkėse, kaip ir didesniame kauniškių plote, iki šių dienų yra dvibalsinamas (ar jotuojamas) moteriškios giminės vns, įnagininkas ir dgs. galininkas <...>*. <https://shorturl.at/LUD7C>.

¹⁶ https://www.kapvia.com/wp-content/uploads/2022/11/V.Gurskis_Betono-tyrimai.pdf.

¹⁷ https://socmin.lrv.lt/uploads/socmin/documents/files/pdf/%C5%A0eim%C5%B3_ATASKATA_galutin%C4%97.pdf.

¹⁸ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.232115/asr>.

Rasta keletas pavyzdžių, kai hibridiniai veiksmožodžiai vartojami suskai-
tmenintuose XX a. šaltiniuose, o dabartinėje lietuvių kalboje neaptikti (2g):

- (2g) *avi[j]-acij-a* ← *avij-uo-ti*¹⁹ (IntV). *Padaužos, taip sakant, maždaug yra linkę transportacijos progresą pastūmėti į prieką jė ir važiuoja, ir joja, ir plaukia, ir naviguoja, ir avijuoja ir freitais keliauja, ir pėkšti klampuoja*²⁰ (1935, 8).
defek-acij-a ← *defek-uo-ti* (IntV). *Tik V. 31 rytą pajutusi lyg norą defekuoti, pabudo ir pamatė save gulinčią kraujo baloj; kraujas buvo prasisunkęs jau pro matracą ir varvėjo ant grindų*²¹ (1928, 491).
faradiz-acij-a ← *faradiz-uo-ti* (IntV). *Tik nereikia faradizuoti arba galvanizuoti širdies srities*²² (1928, 616).

Keletas materialijų *-acij-a* skolinių gali būti interpretuojami dvejopai: kaip koreliaciniai priesagų arba priešdėlių vediniai (2h):

- (2h) *rekombin-acij-a* ← *rekombin-uo-ti*²³ ←²⁴ *kombin-uo-ti* /
re-kombinacija ← *kombin-acij-a* ← *kombin-uo-ti*;
transmut-acij-a ← *transmut-uo-ti*²⁵ ← *mut-uo-ti* /
trans-mutacija ← *trans + mut-acij-a* ← *mut-uo-ti*.

Dėl dominuojančio *-acij-a* skolinių santykio su bendrašakniais *-uo-ti* veiksmožodžiais, natūralesnė atrodytų minimųjų žodžių kaip koreliacinių priesagų vedinių interpretacija, juolab kad interneto vartosenoje aptinkama bendrašaknių veiksmožodžių ar dalyvinių bei padalyvinių jų formų.

Pastebėta keletas konkurencijos atvejų, kai galimi konkurentai yra padaryti su skirtingais skolintos šaknies (2i) alomorvais:

¹⁹ Prieš lietuviškas priesagas, taigi ir *-uo-ti*, *j* ne tik tariamas, bet ir rašomas, pvz.: *inicij-uo-ti, radij-uo-ti* (IntV), *varij-uo-ti*.

²⁰ <https://www.spauda.org/naujienos/archive/1935/1935-03-09-NAUJIENOS.pdf>.

²¹ <https://www.spauda2.org/medicina/archive/1928/1928-nr07-MEDICINA.pdf>.

²² <https://www.spauda2.org/medicina/archive/1928/1928-nr09-MEDICINA.pdf>.

²³ *Tai reiškia, kad kai ateina laikas ląstelėms dalintis, Y chromosoma neturi su kuo re-kombinuoti.* <https://www.delfi.lt/mokslas/mokslas/teiginiai-apie-vyrams-gresianti-is-nykima-perdeti-55876855>.

²⁴ Paprastoji rodyklė žymi darybos ryšį tarp hibridinio vedinio ir pamatinio žodžio.

²⁵ *Kodėl jų tiek daug, kaip jie sugeba taip transmutuoti?* <https://eseimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/TAIS.103177>.

- (2i) *eutrofik-acij-a* ← *eutrofik-uo-ti* (IntV)²⁶ / *eutrofiz-acij-a* ← *eutrofiz-uo-ti* (IntV)²⁷;
flukt-uacija ← *flukt-uo-ti* (IntV)²⁸ / *fliukt-uacija* ← *fliukt-uo-ti*.

5.1.2. Vediniai, pamatuoti darybiškai skaidžiais skoliniais

Ši, antrąjį, tipą sudaro priesagos *-acij-a* materialieji skoliniai, turintys morfonologiškai adaptuotus darybiškai skaidžius pamatinius žodžius (≈44%), kurie, išskyrus vieną daiktavardį (3d), yra veiksmožodžiai su priesaga *-uo-ti* (3a), vienu atveju – su *-in-ti* (3b) ir dviem atvejais – tiek su *-uo-ti*, tiek su *-in-ti* (3c):

- (3a) *argument-acij-a* ← *argument-uo-ti* ← *argument-as*, *cement-acij-a* ← *cement-uo-ti* ← *cement-as*, *vakcin-acij-a* ← *vakcin-uo-ti* ← *vakcin-a*;
 (3b) *depasyv-acij-a* ← *depasyv-in-ti* ← *pasyv-in-ti* ← *pasyv-us*, *-i*;
 (3c) *vulgariz-acij-a* ‘pernelyg paprastas (dažnai iškraipantis esmę) dalyko aiškinimas’ ← *vulgariz-uo-ti* ‘vulgarinti’ / *vulgar-izacij-a* ← *vulgar-in-ti* ‘ką nors pernelyg paprastai aiškinti, nepertaikiant dalyko sudėtingumo, esmės’ ← *vulgar-us*, *-i*;
aktyv-acij-a ‘molekulių sužadimas; tokios molekulės lengviau reaguoja’ ← *aktyv-in-ti* ‘didinti, skatinti, žadinti veiklą, veikimą’ / *aktyv-acij-a*²⁹ ‘tai veiksmas arba procesas, kurio metu kažkas (daiktas, sistema, funkcija ar paslauga) tampa veikiantis, *-i* arba pradedamas, *-a* naudoti’ ← *aktyv-uo-ti* ‘padaryti aktyvų, parengtą veikti’ ND ← *aktyv-us*, *-i*,
 (3d) *sferoid-acij-a* ← *sfer-oid-as* ← *sfer-a*.

Pirmajame, t. y. darybiškai neskaidžiais žodžiais pamatuotame vedinių tipe, bendrašaknių pamatinių daiktavardžių aptikta daugiau (žr. 2c ir 2d). Atskiros aptarimo reikalauja du (3c) priesaginiai skoliniai – *aktyvacija* ir *vulgarizacija*. Pastarasis skolinys darybiškai sietinas tiek su veiksmožodžiu *vulgarizuoti*, tiek *vulgarinti*, kurie DLKŽ^e, TŽŽ^e, LKŽ^e pateikiami kaip visiški sinonimai: ‘vulgarizuoti [pranc. *vulgariser*] ↗ *vulgarinti* [↗ *vulgarus*] ką nors pernelyg paprastai aiškinti, nepateikiant dalyko sudėtingumo, esmės’ TŽŽ^e.

²⁶ Baltijos jūra – **eutrofikiuotas** vandens telkinys, į kurį patenka dideli kiekiai mikrodumblių augimą skatinančių maistingųjų medžiagų, todėl „vandens žydėjimo“ atvejai jūroje vis dažnesni. <https://aaa.lrv.lt/lt/naujienos/pajuryje-pastebetos-kritusios-zuvys/>.

²⁷ Ežerai smarkiai **eutrofizuoti**. <https://oaji.net/articles/2023/1984-1674849524.pdf>.

²⁸ Dalelės ir energija gali **fluktuoti**, atsirasti ir pranykti per trumpiausią laiką. <https://www.tv3.lt/naujiena/mokslasirit/ispejancios-sviesos-n769766>.

²⁹ Reikšmės apibrėžtis straipsnio autorių.

Priesagos *-in-ti* hibridinis vedinys, matyt, buvo pasiūlytas bendrinės kalbos kodifikuotojų, vengiant išplėstinės priesagos *-iz-uo-ti*. Įdomesnis atvejis – tai koreliacinis priesagos *-acij-a* vedinys *aktyv-acij-a*. Šio skolinio dvigubą interpretaciją lemia semantika, pvz., vedinį *aktyv-acij-a*³⁰ ‘veiksmas, skirtas suaktyvinti kažką’ galima sieti su veiksmožodžiu *aktyv-in-ti* ‘didinti, skatinti, žadinti veiklą, veikimą’ TŽŽ^e (3c), pvz., sužadinti ląstelių darbą³¹. Reikšme³² ‘veiksmas, leidžiantis kažkam (pvz., banko kortelei) tapti veikiančiu’ *aktyvacija* sietinas su veiksmožodžiu *aktyv-uo-ti* ‘padaryti aktyvų, parengtą veikti’ ND, pvz., *aktyvuoti banko kortelę, aktyvuoti sutarties straipsnį*³³. Taigi, pirmuoju atveju *aktyvacija* – tai veiksmas ar procesas, kurio metu suaktyvinama tam tikra veikla, o antruoju atveju *aktyvacija* reiškia, kad įrankis ar sistema tampa veikianti ir paruošta naudoti.

Materialiųjų skolinių morfonologiškai adaptuoti darybiškai skaidūs pamatiniai veiksmožodžiai gali turėti išplėstines priesagas *-izuo-ti* (3e), *-ifikuo-ti* (3f) arba *-ofikuo-ti* (3g). Atkreiptinas dėmesys, kad pamatiniam veiksmožodžiui *mum-ifik-uo-ti* (3f) būdinga kamieno dezintegracija (*mumi[ŷ]ifikuoti* ← *mumij-a*), nes jo pamatinis žodis turi skolintą priesagą ar su ja sutampančią šaknies pabaigą *-ij-* (dėl to žr. Urbutis²2009, 239 t.):

- (3e) *alkoholiz-acij-a* ← *alkohol-iz-uo-ti* ← *alkohol-is*, *metaliz-acij-a* ← *metal-iz-uo-ti* ← *metal-as*, *neutraliz-acij-a* ← *neutral-iz-uo-ti* ← *neutral-us*, *-i*;
- (3f) *elektrifik-acij-a* ← *elektr-ifik-uo-ti* ← *elektr-a*, *klasifik-acij-a* ← *klas-ifik-uo-ti* ← *klas-ė*, *mumifik-acij-a* ← *mum-ifik-uo-ti* ← *mumij-a*;
- (3g) *dujofik-acij-a* ← *duj-ofik-uo-ti* ← *duj-os*, *kinofik-acij-a* ← *kin-ofik-uo-ti* ← *kin-as*, *radi[ŷ]ofik-acij-a* ← *radi[ŷ]-ofik-uo-ti* ← *radij-as*.

Antrajam tipui būdinga keletas atvejų, kada interneto vartosenoje pasitaikė pamatinių veiksmožodžių dalyvinių ar padalyvinių formų (3h)³⁴:

- (3h) *biodegrad-acij-a*. *Biodegraduojantys plastikai nėra naujovė, tačiau paprastai jie gan nepatvarūs ir brangūs* (ND);

³⁰ Reikšmės apibrėžtis straipsnio autorių.

³¹ <https://www.vle.lt/straipsnis/imunine-sistema/>.

³² Straipsnio autoriai siūlo šį apibrėžimą.

³³ <https://vlkk.lt/konsultacijos/3680-aktyvuoti-aktyvinti>.

³⁴ Pamatiniam veiksmožodžiui *amon-ifik-uo-ti* (3g), būdinga kamieno dezintegracija, plg. *amoni[ŷ]-ak-as*.

dechristianiz-acij-a. Dabar jau reikia ne tik skiepyti tikėjimą kultūroms, bet ir iš naujo įkvėpti gyvybę dechristianizuotam pasauliui, kurio santykiai su krikščionybe ne retai bėra tik kultūrinio pobūdžio³⁵ (IntV);

silikatiz-acij-a. Pagrindų stiprinimo silikatizuojant gruntą vienu tirpalu arba stabilizuojant jį sintetinėmis deromomis principinė schema (Čepulis 2021, 24).

Šių pavyzdžių dalyviai ir padalyviai suponuoja galimus pamatinius veiksmažodžius **biodegrad-uo-ti* (← *bio* + *degraduoti* ← *degrad-uo-ti*), **dechristian-izuo-ti* (← *christianiz-uo-ti*), **silikat-izuo-ti* (← *silikat-as*).

Pasitaikė vienas atvejis, kai hibridinis veiksmažodis pavartotas suskaitmenintame XX a. šaltinyje, o šiuolaikinėje lietuvių kalboje neaptinkamas (3i):

(3i) *arteriz-acij-a* ← *arteriz-uo-ti* (IntV) ← *arterij-a*. Pirmas, kiek žinome, išplečia koronarinius indus, veikdamas jų sienelių periferiją ir tuo būdu arterizuoja širdį³⁶ (1925, 720).

Šiam hibridiniam veiksmažodžiui būdinga kamieno dezintegracija: **arter[ij]-iz-uo-ti* → *arter-iz-uo-ti*.

Dalis (≈11%) antrojo tipo koreliacinių priesagų vedinių taip pat gali būti aiškinami dvejopai: kaip priesagų arba priešdėlių vediniai (3j) (pirmajam vedinių tipui priklauso tik 1 procentas tokių atvejų):

(3j) *demilitariz-acij-a* ← *demilitariz-uo-ti* ← *militariz-uo-ti* (LKŽ^ė) / *de-militarizacija* ← *militariz-acij-a* ← *militariz-uo-ti*; *revakcin-acij-a* ← *revakcin-uo-ti*³⁷ ← *vakcin-uo-ti* ← *vakcin-a* / *re-vakcinacija* ← *vakcin-acij-a* ← *vakcin-uo-ti* ← *vakcin-a*.

5.2. Koreliaciniai priešdėlių vediniai

Rasta apie 4 procentus vedinių, padarytų su skolintais priešdėliais *anti-*, *de-*, *pre-*, *re-* ir kt. Jie pamatuoti darybiškai skaidžių bendrašaknių daiktavardžių (6a).

³⁵ https://eis.katalikai.lt/vb/romos_kurija/popieziškosios_tarybos/kulturos/1999-05-23_del-kulturos-pastoracijos.

³⁶ <https://www.spauda2.org/medicina/archive/1925/1925-nr09-10-MEDICINA.pdf>.

³⁷ *Kates, kaip ir šunis, būtina revakcinuoti kasmet*. <https://ekalba.lt/naujazodziai/revakcinuoti?paieska=revakcinuoti&i=92d0bd3b-daec-45b3-8a53-d724f16c232d>.

- (6a) *anti-diskriminacija* ← *diskrimin-acij-a* ← *diskrimin-uo-ti*;
de-figūracija ← *figūr-acij-a* ← *figūr-uo-ti* ← *figūr-a*;
pre-adaptacija ← *adapt-acij-a* ← *adapt-uo-ti*;
re-demarkacija ← *demark-acij-a* ← *demark-uo-ti* ND³⁸ ir kt.

Kai kurie priešdėlių vediniai yra problemiški. Tam tikrus atvejus su skoliniais priešdėliais galima aiškinti ir kaip priesagos *-acij-a* vedinius (žr. 2h).

Pastebėta keletas konkurencijos atvejų, kai galimi konkurentai yra padaryti arba su skirtingais skolinio priešdėlio alomorfa (6c), arba su skirtingais priešdėliais (6d):

- (6c) *dez-* / *de-artikuliacija* ← *artikuli-acij-a* ← *artikuli-uo-ti*;

- (6d) *en-kultūracija* ← *en + kultūr-acij-a* ← *kultūr-a* /
a-kultūracija ← *a + kultūr-acij-a* ← *kultūr-a* ir kt.

5.3. Neoklasikiniai dūriniai

Tikraisiais neoklasikiniais dūriniais laikytini tokie skolinti daiktavardžiai, kurių pirmasis dėmuo vartojamas kaip kaitomas paprastasis skolinys, pvz., *euro-obligacija*, *radi[ʃ]o-sensibilizacija*, plg. *eur-as*, *radij-as* (7a). Prie netikrųjų neoklasikinių dūrinių priskirtini tokie skolinti daiktavardžiai, kurių pirmasis dėmuo yra nekaitomas sietinis kamienas, negalintis egzistuoti savarankiškai kaip žodis, bet tampa žodžio dalimi, kai yra prijungtas prie kitų žodžių, pvz., *astronavigacija* ← *astro + navigacija*, *termolokacija* ← *termo + lokacija* (7b):

- (7a) *euro-obligacija* ← *eur-as + obligacija*;
radi[ʃ]o-deviacija ← *radij-as + deviacija*;
radi[ʃ]o-jonizacija ← *radij-as + jonizacija* ← *jonizuoti*.

- (7b) *aero-navigacij-a* ← *aero + navigacija* ← *navig-uo-ti*;
hidro-melioracija ← *hidro + melioracija* ← *melior-uo-ti*;
kardio-stimuliacija ← *kardio + stimuliacija* ← *stimuli-uo-ti*;
mikro-operacija ← *mikro + operacija* ← *oper-uo-ti*.

³⁸ *Pradėta demarkuoti mūsų valstybės siena su kaimynine valstybe* (ND). <https://ekalba.lt/bendrines-lietuviu-kalbos-zodynas/demarkuoti?i=bf98010-1ed6-4525-b776-f0017fdd8045>.

5.4. Paprastieji skoliniai

Apie 16% *-acij-a* skolinių neturi bendrašaknių žodžių, su kurias galėtų būti siejami ir rodytų galimą darybos ryšį (8a):

- (8a) *damnifikacija* ‘turto netektis, nuostoliai’ ← **damnifikuoti*;
deterioracija ‘pagedimas, veiksmingumo susilpnėjimas’ ← **deterioruoti*;
trilateracija ‘geod. punktų padėties radimas iš trikampių sistemų matuojant visas jų kraštines ir apskaičiuojant kampus’ ← **trilateruoti*;
virgacija ‘šakojimasis, išsišakojimas, pvz., uolienu sluoksnių raukšlių virgacija, kalnų grandinių virgacija’ ← **virguoti*.

Ko gero, tik laiko klausimas, kada tokių ir panašių veiksmažodžių ar linksniuojamų jų formų vartosenoje galėtų atsirasti.

Rasta keletas kamieno variacijos atvejų (8b), kuriuos galėjo pasiūlyti bendrinės kalbos kodifikuotojai:

- (8b) *akv-acij-a* / *akvat-acij-a* ‘vandens molekulių įsiterpimas į vidinę komplekso sferą’;
dezav-acij-a / *dezavuir-acij-a* ‘valstybės vadovo ar vyriausybės aktas, kuriuo paskelbiama, kad negalioja jų paskirto diplomatinio atstovo veiksmai, atlikti be įgaliojimo’.

Pastebėtas vienas konkurencijos atvejis, kai galimi konkurentai yra padaryti su skirtingomis skolintomis priesagomis (8c):

- (8c) *kiuveli-acij-a* / *kiuvel-až-as* ‘1. šachtos kasimas per dribsmėlį, apsaugant ją nuo vandens metaliniais žiedais, kurie varžtais sujungiami į 1 vamzdį; 2. vandens nepraleidžiantis metalinis cilindrinis kasinio tvirtinimas’.

Išvados

1. Kiek daugiau nei $\frac{4}{5}$ (816, arba apie 84%) skolintų *-acij-a* daiktavardžių laikytini koreliaciniais dariniais, kurių didžioji dalis (752, arba $\approx 92\%$) yra į dabartinės lietuvių kalbos žodžių darybos sistemą integruoti priesagos *-acij-a*, įskaitant ir retus išplėstinius jos alomorfus *-uacij-a*, *-izacij-a* ir pan., vediniai. Likę negausūs dariniai laikytini priešdėlių vediniais (22, arba $\approx 3\%$) arba neoklasikiniais dūriniais (42, arba $\approx 5\%$).
2. Koreliacinių priesaginių vedinių pamatiniai veiksmažodžiai ir reti daiktavardžiai yra morfonologiškai adaptuoti. Tarp jų yra kiek daugiau darybiškai neskaidžių negu galimų skaidyti.

3. Koreliaciniai priesagų vediniai daugiausia sietini su bendrašakniais hibridiniais veiksmažodžiais, adaptuotais prijungiant indigenią priesagą *-uo-ti*. Priešingai, koreliaciniai vediniai, pamatuoti veiksmažodžiais su indigenia priesaga *-in-ti* ar daiktavardžiais, yra vartojami retai.
4. Dalies materialijų skolinių daryba gali būti aiškinama dvejopai, ypač tais atvejais, kai juose pasitaiko graikų ar lotynų kalbų kilmės priešdėlių.
5. Itin reti materialijų *-acij-a* skolinių konkurencijos atvejai paprastai yra susiję su priesagos, priešdėlių ar šaknų alomorfija.

Padėka

Autoriai nuoširdžiai dėkoja straipsnio recenzentams už vertingas pastabas ir konstruktyvius pasiūlymus. Į dalį jų pavyko atsižvelgti, o kita dalis paliekama tolesniems tyrimams. Suprantama, už skolinių analizę ir įvairius galimus netikslumus esame atsakingi tik patys.

SUTRUMPINIMAI IR ŽENKLAI

* – šaltiniuose neužfiksuotas kalbos reiškinys	lie. – lietuviškai
ang. – angliškai	pranc. – prancūziškai
dkt. – daiktavardis	r. – rusiškai
geod. – geodezija	vksm. – veiksmažodis
IntV – interneto vartoseną	← – darybos ryšys tarp hibridinio vedinio ir pamatinio žodžio
išn. – išnaša	←← – darybos ryšys tarp koreliacinio vedinio ir pamatinio žodžio
la. – latviškai	/ – konkuravimas
le. – lenkų, lenkiškai	

ŠALTINIAI

BLKŽ^e – Danutė Liutkevičienė (vyr. red.), Bendrinės lietuvių kalbos žodynas (<https://ekalba.lt/bendrines-lietuviu-kalbos-zodynas>) (2024 09 01).

DLKT – *Dabartinės lietuvių kalbos tekstynas*, Kaunas: Vytauto Didžiojo universitetas, 2011 (<http://tekstynas.vdu.lt/tekstynas/>) (2024 09 01).

DLKŽ^e – Stasys Keinys (vyr. red.), *Dabartinės lietuvių kalbos žodynas*, 8-as patais. ir papild. leid., Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, 2021 (<https://ekalba.lt/dabartines-lietuviu-kalbos-zodynas>) (2024 09 01).

LKŽ^e – *Lietuvių kalbos žodynas 1–20 (1941–2002)*, elektroninis variantas, vyr. red. Gertrūda Naktinienė, Vilnius: Lietuvių kalbos institutas, 2005 (atnaujinta versija, 2018) (www.lkz.lt) (2024 09 01).

ND – Rita Miliūnaitė, Agnė Aleksaitė, *Lietuvių kalbos naujažodžių duomenynas* [tęsinis internetinis žinynas nuo 2011 m.], sud. Rita Miliūnaitė, Vilnius: Lietuvių kalbos institutas (<https://ekalba.lt/naujazodziai/>) (2024 09 01).

TŽŽ^e – A. Kinderys (ats. red.), *Kompiuterinis tarptautinių žodžių žodynas „Interleksis“*, Vilnius: Alma littera, Fotonija, 2003.

Morfonologiškai adaptuotų darybiškai skaidžių ir neskaidžių pamatinių veiksmažodžių ir paprastųjų skolinių ieškota interneto paieškos sistema „Google“.

LITERATŪRA

Bauer, Laurie 2006, Competition in English word formation, in Ans van Kemenade, Bettelou Los (eds.), *The Handbook of the History of English*, Oxford: Blackwell, 177–197.

Čepulis, Dovydas 2021, *Smėlinio grunto stabilizavimas neorganiniais tirpalais*, Baigia-masis magistro darbas, Vilnius TECH.

DLKG⁴2006– Vytautas Ambrazas (red.), *Dabartinės lietuvių kalbos gramatika*, 4-tas leidimas, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas.

Gardani, Francesco, Peter Arkadiev, Nino Amiridze (eds.) 2015, *Borrowed Morphology* (= *Language Contact and Bilingualism* 8), Berlin, Boston, Munich: De Gruyter Mouton.

ten Hacken, Pius, Renáta Panocová (eds.) 2020, *The Interaction of Borrowing and Word Formation*, Edinburgh: Edinburgh University Press.

Haspelmath, Martin, Uri Tadmor (eds.) 2009, *Loanwords in the World's Languages: A Comparative Handbook*, Berlin, New York: Mouton de Gruyter.

Inčiuraitė-Noreikienė, Lina 2017, *Morphemic Structure and Derivation of Lithuanian Nominal Formations with (Neo)Classical Elements*, Doctoral dissertation, Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.

Inčiuraitė-Noreikienė, Lina 2022a, Hibridinių vedinių ir skolinių konkurencija, *Baltistica* 57(1), 149–174.

Inčiuraitė-Noreikienė, Lina 2022b, Skolintą kamieną turinčių ypatybių pavadinimų daryba, in Agnė Navickaitė-Klišauskienė, Vytautas Rinkevičius, Dalia Sinkevičiūtė, Miguel Villanueva Svensson (eds.), *Baltistikos platybėse. Baltų kalbotyros straipsnių rinkinys, skirtas prof. Bonifaco Stundžios 70 metų jubiliejui*, Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla, 161–172.

Inčiuraitė–Noreikienė, Lina, Bonifacas Stundžia 2015, On word formation patterns of hybrid neoclassical nouns and adjectives in Lithuanian, in Artūras Judžentis, Stephan Kessler (eds.), *Contributions to Morphology and Syntax. Proceedings of the 4th Greifswald University Conference on Baltic Languages*, Berlin: Logos, 27–50.

Marchand, Hans 1969, *The Categories and Types of Present-day English Word Formation: A Synchronic-Diachronic Approach*, 2nd edition, München: C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung.

Matras, Jaron, Janete Sakel (eds.) 2007, *Grammatical Borrowing in Cross-Linguistic Perspective*, Berlin: Mouton de Gruyter.

Pakerys, Jurgis 2011, Dabartinės lietuvių kalbos daiktavardinių veiksmažodžių priesagų ir jų pamatinių daiktavardžių kaitybės klasių santykis, *Baltistica* 46(2), 271–288.

Pakerys, Jurgis 2013–2014, Naujųjų skolinių duomenų bazės veiksmažodžių morfologija, *Taikomoji kalbotyra* 3, <https://www.zurnalai.vu.lt/taikomojikalbotyra/article/view/17480> [accessed 2024-12-10].

Ralli, Angela 2016, Strategies and patterns of loan verb integration in Modern Greek varieties, in Angela Ralli (ed.), *Contact Morphology in Modern Greek Dialects*, Cambridge: Cambridge Scholars Press, 73–108.

Stundžia, Bonifacas 2016, Lithuanian, in Peter O. Müller, Ingeborg Ohnheiser, Susan Olsen, Franz Rainer (eds.), *Word-Formation. An International Handbook of the Languages of Europe* 5, Berlin: de Gruyter Mouton, 3089–3106.

Stundžia, Bonifacas, Lina Inčiuraitė–Noreikienė 2022, Vardažodinių hibridinių priesagų vedinių, pavadinančių asmenis, ir bendrašaknių skolinių konkurencija dabartinėje lietuvių kalboje, *Baltistica* 57(2), 239–261.

Stundžia, Bonifacas, Lina Inčiuraitė–Noreikienė 2023, Exploring Competing Patterns in Morphological Derivation: The Case of Personal and Agent Nouns with Borrowed Roots in Contemporary Lithuanian, *SKASE Journal of Theoretical Linguistics* 20(2), 56–78.

Urbutis, Vincas 1965, Daiktavardžių daryba, in Kazys Ulvydas (ed.), *Lietuvių kalbos gramatika 1: Fonetika ir morfologija*, Vilnius: Mintis, 251–473.

Urbutis, Vincas 1978, ²2009, *Žodžių darybos teorija*, Vilnius: Mokslas; Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas.

Urbutis, Vincas ⁴2005, Daiktavardžių daryba, in Vytautas Ambrazas (ed.), *Dabartinės lietuvių kalbos gramatika*, 4-oji pataisyta laida, Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, 86–167.

Vaskelienė, Jolanta 2022, Dėl bendrašaknių lietuvių kalbos daiktavardžių su priesagomis *-(i)acija* ir *-imas*, *Respectus Philologicus* 41(46), 94–106.

Wohlgemuth, Jan 2009, *A Typology of Verbal Borrowings* (= *Trends in Linguistics. Studies and Monographs* 211), Berlin, New York: Mouton de Gruyter.

Lina INČIURAITĖ-NOREIKIENĖ

Lituanistikos katedra

Vytauto Didžiojo universitetas

K. Donelaičio g. 58

LT-44248 Kaunas

Lithuania

[lina.inciuraite-noreikiene@vdu.lt]

Bonifacas STUNDŽIA

Baltistikos katedra

Baltijos kalbų ir kultūrų institutas

Vilniaus universitetas

Universiteto g. 5

LT-01513 Vilnius

Lithuania

[bonifacas.stundzia@flf.vu.lt]